

בענינים תלמודיים, והוא תבנית מספר הנדל בית יעקב (זאלקווא 1843); ב' פשר דבר, באורים על כ"ב מאמרי אנדות בדרך בקרת (ווארשא 1845); ג' תולדות רבנו זרחיה, בעל המאור (פראג 1853), ד' קול מבשר, בשורה מחצאת חדשה של ספר היכות גדולות (שם 1859), ה' חוט המשולש, על שלשה ענינים שונים (שם); ו' ארבעת חרשים, על תכונת ארבעה ספרים: בן סירא, ספר חסידים, סדר תפלה, שאלות לר' אחאי נאח (שם 1860); ז' משלוח מנות, שתי מנות מדעיות אשר שלח לר' אלברט כהן (שם), ח' מערי ערב, מחקרים שונים, אשר דבר מדי שבת לפנות ערב כאוני הבחורים מזאמזשץ (ווילנא 1863); ט' תעודת ישראל, על ישראל בין העמים (ברלין 1868); י' קן צפור, על אחד ממשי אזורי (שם 1870); י"א מה לך נדרם, הראשון מי"א מאמרים שבספרו אמרות יעקב בעניני מוסר (אייר קהנען 1873), י"ב שדה ארם, מחקרים שונים על תרגום אונקלוס (ברלין 1875); י"ג אור בקר, בענין הבקרת בתלמוד (ברלין 1876), י"ד מנחת זכרון, באורים חדשים ע"פ מרת "בדרך קצרה" אשר בל"ב מרות דר' יוסי הגלילי (ברעסלוי 1881), ט"ו "חוכות האב לבנך" (פטרבורג 1882); ט"ז רוח חדשה, על ספרות התלמוד (פרעשיבורג 1884), י"ז אהל יששכר, חולדות ר' יששכר הכהן (פרעמישלא 1887), י"ח מנהדרין (פטרבורג 1891); י"ט פרוזודור, מחקרים שונים עם כל סדרי הפילוסופיא אשר לחכמי עמנו, המאמר הראשון מסנו נרפס באוצר טוב, השני בכנסת ישראל ח"ג, השלישי באוצר הספרות גם כתב מאמרים רבים בעתונים ומאמרים, והשאיר אחריו הרבה ספרים בכ"י, וכמעט בכל אגרותיו שכתב לידיו ומכיריו הכנים בהם דברי תורה, והיה מבקשם לענות על מכתביו, ויתאונן על המשורר ל"ג (נאוראן) שלא השיב לו על מכתבו ולא זכרו וישכחתו, והוא ענהו לאמר:

כי באשר אפנה שם אראה רוחך.

חופש הדרי תורה באור האבוקה.

.....

אך לא שכתהיך אחי, וכי ישכחך?

כמה יעקב רייפמאן איכא בשוקא?

רייפמאן השאיר אחריו בן יחיד ר' נתן רייפמאן שהיה גדול בחורה ויראת שמים, ונתמנה לדיין בעיר לובלין, ואומרים עליו כי הוא חשד את אביו באפיקורסות על שכתב עניני בקורת על התנ"ך. רייפמאן ישב כל ימיו באהלה של תורה וחי חיי צער ודוחק עד שהיה נאלץ לפנות בבקשה בכ"ע לחכמי ישראל שיתמכו בידו, והם באו לעזרתו תמיד.

ביבליוגרפיא. כנסת ישראל ח"ג 174 (אוסטריגרפיא); גר המערכי ח"א 82; האסיף ח"ו 200; ספר זכרון לסופרי ישראל ווארשא 1889; אוצר הספרות ח"ב 58.

א. ד. ט.

דוב מבריסק ור' אליה חיים מיזל ור' נפתלי צבי ברלין, אך הם לא קבלו הצעתו, ויסד את הישיבה על חשבון עצמו, אך לא האריכה ימים. בשנת 1885 נתקבל לרב בעיר לידא. בשנת 1892 שלחו בני קהלת מאנ-שעסמר באנגליא אחריו וחפצו למנותו לרב הכולל על כל יהודי רוסיא ופולין, ויבא שם להתבונן אם הקהלה היא לפי רוחו, ובהיותו שם כשבעה אחר גמר ברעתו שלא לקבל המשרה וחזר לרוסיא בשנת 1901 יסד את "המזרחי" כסניף להציונות למען הרחיב את פעולתה בין החרדים ולהגן על חרעיון הציוני ספני החפשים בדת בשנת 1904 הוציא מחשבתו לפעולה ויסד הישיבה "תורה ודעת" בלידא, וישים לה מטרה להוציא משם רבנים מומחים עם ידיעות מדעיות של בית ספר בינוני, והיא עתה הישיבה היחידה ברוסיא ונכבדה בעיני העם בנו ר' אברהם ריינעס שהיה לפניו רב בעיר שפרען הוא אחד מראשי הישיבה.

[ספריו] הרב ריינעס הוא דרשן מפואר, וספריו בהלכה הם לרוב על כללי התלמוד ויסודותיו, והדפים ערוה ביעקב ראשית בכורים על הלכה (ווילנא תרל"ז); חותם תכנית, ובו מבאר ביסודות הניוניות את כללי התלמוד והפוסקים הראשונים (מאינץ תר"ם), ונעחק לצרפתית ע"י דר' ראבינאוויץ; אורים גדולים, חקירות בעקרי הלכות (ווילנא תרמ"ז) ספרי דרושיו הם: נאד של דמעות (ווילנא תרנ"א); אור שבעת הימים (שם תרנ"ה); שערי אורה (שם תרנ"ז); אורה ושמחה (שם תרנ"ח), שערי אורה ושמחה (שם תרנ"ט); אור חדש על ציון ובו קונטרס של שמיטה (שם תרס"ב)

י. ז. ר

רייפמאן, יעקב: מבקר ומחבר; נולד בכפר לאנאוו פך ראדאם בפולין בשנת 1848, ומת בעיר שעברשין כ"ה תשרי תרנ"ז (1895). אביו ר' אריה צבי הירש היה סקרי דרדקי ואצלו למד בנו עד היותו בן שש שנים, ומאו עד חמש עשרה שנה למד תלמוד ופוסקים מפי דיני העיר אפטא ואחר מהם היה ר' מאיר חריף. אח"כ החל ללמוד בעצמו מאפטא הלך לשברשין ששם נשא לו לאשה את בת ר' יוסף מיטק ובבית חותנו מצא ספרי המחקר את ספר האמונות והדעות, הכחרי, מורה נבוכים, וס' מלחמות ה' להרלב"ג, ויהנה בהם תמיד עד אשר ידעם כמעט בעל פה גם למד שפת אשכנזית ושקד על ספרי הפילוסופיא של האשכנזים, ולעתים מזמנות כתב שירים בלשון עבר וארמית, ויכתוב אותם על ספר בשם "אגרות תושיה ומזמרה" הוא החליף מכתבים עם חכמי דורו: רפאפורט, גינר, יאסס, לוצאטו, קירכהיים, זקש, גאלדבערג, ושמיינחיים.

[ספריו] רייפמאן חבר ספרים הרבה בשיר ומליצה, בקרת וחקרי קדמוניות, ביבליוגרפיא ועוד. ספריו היותר נכבדים הם: א' תבנית הבית, מכלכל שש שרת